Anul LXVI. Sibiu, Luni-Marţi 27 Noemvrie (10 Decemvrie 1918) Nr. 133.

Telegraful Roman

Abonamentul:
Pe un an 32 coroane.
Pe şase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondenţele
să se adreseze Redacţiei «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preţul Inserţiunilor, după învoială
Abonamentele şi inserţiunile
să se adreseze Administraţiei ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Discursul M. S. Regelui Ferdinand I la ospăţul intrării în Capitală

Per aspera ad astra, glăsueşte o veche deviză ce cu drept cuvânt se potriveşte cu vremurile din urmă. Au trecut doi ani de când, copleşiţi de forţe mult superioare, am fost siliţi să părăsim capitala ţării şi o mare şi bogată parte a teritorului nostru în mânile unui vrăjmaş care a vrut să ne pedepsească pentrucă am tras sabia împotriva lui, împinşi de un ideal care nu putea fi înfăptuit decât prin luptă şi prin sânge.

Am trăit în acest răstimp clipe de mare mulţumire sufletească, când viteţii noştri ostaşi au ţinut piept unui vrăjmaş puternic şi trufaş, când pe munţii Moldovei şi pe malul Siretului au învăţat pe oştirile teutone că pe aici nu se trece. Rămaşi singuri în urma evenimentelor dela vecinul nostru, am fost siliţi şi noi să ne supunem pentru un timp unei forţe mai tari şi a urmat o epocă de durere, de suferinţe şi de chinuri sufleteşti pentru Mine şi pentru poporul Meu. In aceste timpuri am avut o mângâiere din cele mai duioase care M'a susţinut şi a oţelit inima şi mintea Mea, spre a fi mereu credincios hotărârii ce luasem în August 1916, că nu voi încetà de a mă împotrivi unei situaţii impuse până ce nu vom căpătà ce era dreptul nostru sfânt, ce era înscris în cartea neamului acestuia iubit de Dumnezeu. Mângâierea aceasta, şi totodată un îndemn tare, era iubirea poporului Meu şi credinţa ce împreună cu Mine însufleţea marea massă a supuşilor Mei iubiţi în dreptatea cauzei noastre, credinţă mai tare ca orce vrăjmaş şi care birueşte toate obstacolele şi deschide uşa unui viitor mai bun.

Prin luptele crâncene, prin vitejia ostaşului român, armata a binemeritat dela patrie, prin demnitatea lui în zilele de grea încercare, prin încrederea în viitorul ţării, poporul Meu a câştigat stima lumii întregi, iar pentru Mine şi pentru Casa Mea a isvorât din bucuria şi din suferinţele împărtăşite în comun, o legătură care ni-a unit sufletul cu sufletul supuşilor Mei, cum mai tare nu se poate închipui.

In aceste momente am înţeles inima poporului român, am cunoscut puterea lui de rezistenţă şi toate însuşirile lui cari i au permis să-şi păstreze naţionalitatea în cursul veacurilor cu toate vremurile grele ce soarta îi rezervase. In aceste momente am câştigat convingerea, că talpa ţării, ţăranul român şi toţi aceia cari muncesc şi cari cu braţul şi sângele lor apărau pământul strămoşesc cu vitejia strămoşească, merită o solicitudine deosebită şi că împroprietărirea ţăranului este răsplată bine meritată pentru jertfele ce a depus pe altarul ţării.

Când am luat moştenirea întemeietorului României moderne am făgăduit înaintea reprezentanţilor Naţiunii că voi fi bun român. Cred că m'am ţinut de cuvânt. Grele au fost timpurile, mari au fost jertfele, dar strălucită este răsplata, şi astăzi pot spune cu fruntea senină: faţă de Dumnezeu şi faţă de poporul meu am conştiinţa curată.

Per aspera ad astra. După zilele negre de restrişte, după luni de grele încercări, a răsărit soarele asupra zilei de bucurie, când puteam culege roadele încrederii noastre prin noi înşine şi în trăinicia Neamului Românesc. Ceeace strămoşii au visat, ideea pentru care generaţiile trecute au suferit şi au lucrat, idealul pentru care toată suflarea românească a nădăjduit, iar ostaşii noştri şi-au vărsat sângele, azi a devenit fapt împlinit. Azi Mama România poate strânge pe toţi copiii iarăşi la sinul ei. Basarabia şi Bucovina, cele două fiice răpite, s'au întors una după alta în casa părintească, iar Ardealul, frumosul leagăn al poporului român de unde au descălecat întâii Voevozi ai Ţărilor româneşti, au votat azi la Alba-Iulia unirea cu Regatul Român. Salutând printre noi pe solii din ţările româneşti care ni au adus din partea fraţilor lor aceste bune vestiri, să-Mi fie îngăduit să aduc prinosul Meu de adâncă şi neperitoare recunoştinţă poporului Meu şi tuturor bărbaţilor cu iubire de neam cari cu patriotismul lor cald, cu sfatul lor chibzuit, cu voinţa lor nestrămutată, M'au ajutat pe Mine şi pe Ţară să putem înfăptuì visul nostru secular.

Să unim deci sufletele noastre, să unim toate puterile noastre, închinând toate energiile binelui obştesc, ca să putem face faţă unui viitor strălucit, care se deschide înaintea privirilor noastre, întemeiat pe baze sănătoase şi democratice. Binecuvântarea generaţiunilor viitoare va fi răsplata noastră neperitoare.

Şi acum, în această zi măreaţă, să unim glasurile noastre şi să strigăm din adâncurile sufletului: Trăiască scumpa noastră Românie întregită şi de-a pururea nedespărţită!

*

Adresându-se apoi către reprezentanţii aliaţilor noştri, prezenţi la ospăţ, li-a spus următoarele:

Să-Mi fie îngăduit ca în aceste zile de veselie pentru ţara Mea să Mă adresez reprezentanţilor ţărilor aliate. Sânt interpretul fidel al poporului Meu arătând astăzi via Mea recunoştinţă pentru sprijinul statornic şi eficace, pe care România l a găsit alături de ei, în zilele de bucurie, ca şi în cele de dezastru.

Dumneavoastră, domnilor, aţi trăit aceste ceasuri şi aţi împărtăşit sentimentele noastre, dându-ne necontenit mărturia unei sincere prietenii şi o întăritoare prietenie care a contribuit să strângă şi mai tare legăturile care unesc ţara Mea cu puterile Inţelegerii.

Niciodată România nu va putea să uite marile servicii cari i-au fost aduse de misiunile militare cari au creiat o fraternitate de arme, care e cu atât mai tare, cu cât a fost cimentată de sângele nobil al fiilor Franţei, cari au luptat şi au murit pentru cauza comună alături de camarazii lor români. Neperitoare va rămânea amintirea îngrijirilor date din belşug de medicii, infirmierele şi infirmierii francezi, englezi şi americani; amintirea lor va rămânea de-apururea întipărită în inima celor pe cari i-au îngrijit cu un devotament şi un eroism admirabil şi ne vom aduce aminte totdeauna, că un mare număr de răniţi şi bolnavi au fost salvaţi de către aceşti îngeri ai Milei.

Dar recunoştinţa noastră se îndreaptă înainte de toate spre vitezele armate aliate, care prin victoria lor, în care am avut totdeauna o credinţă neclintită, au asigurat triumful dreptului şi al justiţiei, triumf care pentru ţara mea se preface în uniunea tuturor Românilor.

Cu aceste sentimente de recunoştinţă şi de sinceră prietenie ridic păharul Meu în sănătatea Şefilor de Stat ai ţărilor aliate».

Înalta stăpânire naţională în Sibiu

Potrivit hotărârii Marelui Sfat naţional Român, luată în cetatea veşnicei noastre biruinţi, membrii **Consiliului dirigent** au sosit deja în oraşul nostru pentru a lua stăpânirea asupra teritoriilor locuite de români.

Salutăm cu adânc respect pe distinşii fruntaşi ai neamului, şi le dorim muncă rodnică şi binecuvântată în slujba pentru binele neamului şi prosperarea României mari.

Redacţia.

Tot cei vechi

(*x*) Invinşii dela Budapesta, sbuciumaţi de gânduri negre, s'au hotărât să întâmpine, cu avântul cunoscut al rasei, pe copiii Franţei victorioase şi să-i găzduească darnic între zidurile capitalei, câtă vreme va durà ocupaţiunea militară a Inţelegerii.

Indrăzneţi cum sânt, din fire şi din nărav, patrioţii n'au întârziat d'a se insinuà soldaţilor francezi, spunându-le, că *nu sânt consideraţi ca armată de ocupaţiune,* ci ca prea iubiţi oaspeţi şi tot odată membri ai celei mai glorioase şi mai nobile naţiuni de pe rotogolul pământului. Dela aceşti «oaspeţi» aşteaptă naţiunea maghiară să pună o vorbă bună şi decizătoare pentru dânsa la cei de acasă, din Franţa.

Statele europene vor uità poate, — aşa gândesc patrioţii, — că marele răsboi se începuse la adecă mai mult pentru *interese maghiare,* şi că expediţia uriaşă aveà să se sfârşească pentru Ungaria cu ruperea unor «fâşii» de pământ, sub titlul de «rectificare a graniţelor» spre Sârbia şi România.

Slabi observatori ai modului de gândire european, ungurii d-lui Jászi speră că, îndârjindu-se în fraze poetice, se vor pune bine pe lângă francezul atât de echilibrat şi-l vor increméni.

Ei speră să înduioşeze şi să ademenească părerile apusului.

Ei cred, să dărâme în câteva clipe semnul, cu care lumea cultă i-a înfierat atunci, când li-a zis: *Voi, maghiarii, v'aţi dovedit absolut neputincioşi de a cârmuì un stat cu mai multe limbi.*

Oameni, de o silnicie năpraznică, au reuşit prin politica lor să înstrăineze de «patria ungară» pe toate fostele naţionalităţi, iar astăzi îndreptează rugă, cu dor fierbinte către militari francezi, şi le strigă în limbă romanică: «Nos frontières sont en proie à la rapacité d'ennemis que nous n'avons pas rencontrés sur le champs de bataille et qui veulent démembrer notre pays».

Pe româneşte, tot în limbă romanică:

«Frontierele noastre sânt pradă a lăcomiei (!) duşmanilor, *pe cari nu i-am întâlnit pe câmpul de luptă,* şi cari voiesc să ne sfâşie ţara».

Aşa scriu aceia, cari ştiu exact ce au păţit la Belgradul sârbesc, şi cari îşi aduc foarte bine aminte de regimentele săcuilor şi honvezilor puşi pe fugă de oastea română...

Dar, continuarea acestei invocaţiuni se desface tot mai frumos:

«Français! Mais jetez un coup d'oeil autour de vous ici à Budapest et en province; votre esprit est encore sous l'impression des calomnies et des mensorges que vous avez entendu contre nous, tenez compte de

vos experiences et de vos impressions personelles faites et ressenties sur place, et répondez vous à vous mêmes et non a nous, répondez loyalement à cette question: Avez vous le sentiment d'être chez un peuple barbare?»

«Francezi!

Priviţi în jurul vostru aici, în Budapesta, şi în provincie, spiritul vostru se află încă sub impresia calomniilor (?) şi minciunilor (?) ce vi s'au spus în contra noastră; daţi-vă seamă de experienţele şi impresiunile voastre personale, *dela faţa locului*, şi răspundeţi-vă nu nouă, ci vouă, răspundeţi leal la întrebarea aceasta: Aveţi voi sentimentul că ungurii sânt popor barbar?»

Sântem într'un gând, şi încredinţăm pe onorabilii întimpinători ai francezilor, că noi, românii, mult ne-am bucurà, când dorinţa aceasta li s'ar împlinì, şi ilustrii fii ai Franţei ar venì dela Budapesta în provincie şi s'ar oprì, în drumul lor, şì pe la Iosikafalva, la Petriş, la Cristiş, la Bratca, la gara din Sălişte şi la alte zeci şi sute de locuri, să vadă şi să judece *la faţa locului*, ce ştiu produce urmaşii târzii ai lui Tuhutum în progresul lor civilizatoric pentru binele omenimii.

Faptele acestea raportate ar uşura şì mai mult situaţia tribunalului Europei.

E în zădar.

Fruntea lumii nu va admite nici odată, ca o minoritate asupritoare să se înstăpânească din nou asupra popoarelor, care alcătueau şi alcătuesc majoritatea ţării asuprite.

Dăscălimea română

Evenimentele în vremea din urmă s'au precipitat cu repezeală, gândurile noastre ale tuturor au fost absorbite de întruparea idealului national, n'a mai rămas nimărui nici măcar un moment, să se gândească şì la dăscălime. Azi unirea tuturor românilor într'un stat e fapt împlinit. România este azi un stat cu hotare mari şi cuprinzătoare. — Gândul tuturor poate fi numai unul, ca nu numai hotarele mândrei noastre Românii să fie mari, ci mari şi tari să fie şì aşezămintele ei, în primul rând şcoala şi instrucţia.

Necesitatea impune pentru Ardeal instituirea unui ministeriu de culte şi instrucţiune, care fără îndoială nu va fi format din politiciani, ci din oameni cu pricepere în ale şcoalei. Acest ministeriu, nădăjduim, va şì da în scurtă vreme îndrumările de lipsă şi de ordin general, instrucţiuni cari vor luà în considerare toate şcoalele noastre, fără deosebire de caracter. Şi vor trebuì date aceste instrucţiuni cât mai repede. Azi majoritatea şcoalelor noastre nu funcţionează. Timpul cere fapte, în aceste zile de tranziţie organizări nouă răsar ca din pământ, cu atât mai vârtos vor trebuì aşezate pe temelii tari cele vechi, dacă e de lipsă chiar transformate. Ministeriul nou va avea datorinţa să organiseze pe bază naţională în primul rând fostele şcoale de stat, atât elementare cât şi medii, va trebuì să organiseze instrucţiunea fetiţelor atât de neglijată la noi, va trebuì să afle mijloacele de lipsă pentru completarea dascălilor şi profesorilor, să intre în pertractări cu bisericile noastre, în ce priveşte întroducerea unui program unitar de studii, cel puţin în anumite materii ca: geografia, istoria, ştiinţele naturale, limba română, limbile străine ş. a. Să ia apoi măsurile de lipsă pentru redeschiderea imediată a tuturor şcoalelor noastre. Afară de aceasta vor mai fi o mulţime de alte chestiuni. Chiar la început va trebuì să lupte cu multe greutăţi, până se va putea aşeza pe temeiuri adevărate în suşi ministeriul. Problemele de deslegat vor fi atât de numeroase şi variate, încât e neamânat necesar ca toţi să-i stăm într'ajutor.

In instrucţiuni vor fi multe greşeli, cari vor trebuì îndreptate, schimbate, eventual înlocuite cu altele, vor fi multe locuri cari vor trebuì completate, vor fi poate altele chiar păgubitoare intereselor instrucţiunii. Şi când e vorba de instrucţiune, deşì e o problemă de caracter general, totuşi trebue ca în primul rând să preocupe pe adevăraţii reprezentanţi ai ei, pe dascălii şi profesorii noştri. Să-şi spuie în primul rând ei cuvântul, deocamdată în presă.

Să întrebuinţeze dascălii noştri toate ocaziunile, la întâlniri întâmplătoare, să se ia măsurile de lipsă pentru convocarea conferenţelor învăţătoreşti, să se puie şcoalele noastre superioare în legătură directă unele cu altele, să se facă peste tot locul unde sânt dascăli — şi trebue să-i aflăm chiar de pe acum pretutindeni — ca chestiunea instrucţiunii să nu fie pierdută din vedere, să se lămurească tot mai mult, ca atunci când ne vom întâlnì la sfatul mare al tuturor: *la congresul tuturor învăţătorilor şi profesorilor români*, să venim lămuriţi şi conştii, să ne putem spune cuvântul hotărâtor, care va trebuì să fie apoi ascultat de toţi cei competenţi. — Congresul tuturor învăţătorilor şi profesorilor români, iată dorinţa tuturor! Cei mai mulţi am dorì să se poată ţinea chiar mâne, căci sânt chestiuni multe şi arzătoare de lămurit, dar şì până atunci să nu stăm cu mânile încrucişate, privind în zare către noul minister român de instrucţie, care abia de aici înainte se va formà, ci la lucru, la muncă!

Invăţământul nu-i permis să sufere nici chiar în aceste vremuri pline de evenimente înălţătoare, ba chiar mai mult ca orcare altă instituţiune şcoala trebue să-şi ia partea sa din prefacerile viitoare. — Şcoalele străine funcţionează în cea mai mare parte. Saşii, un popor cu o cultură mult mai superioară culturii noastre, şi-au redeschis aproape toate şcoalele, iar lecţiile continuă cu un zel şì mai mare ca până acum. Nu uita, dascăl român, că de acum locul tău e iarăşi la catedră; nu tinde după măriri, vei fi peste tot locul unde binele patriei te va chema, iar acum te chiamă la catedră. Incepeţi iar munca ta tăcută, dar binefăcătoare. Păzeşte-te de politicianism de pe acum: azi nu l avem, dar în viitor îl vom avea. Cu atât mai bine de întreaga noastră tagmă, dacă viitorul ne va afla închegaţi într'un singur gând: al muncii, în primul rând al muncii din şcoală; nu uita, că afară de şcoală vom avea ca şi în trecut acelaş rol al luminării păturilor noastre de jos, nu să ne amestecăm în sprijinirea intereselor străine de înalta instituţiune ce o reprezentăm: şcoala.

Căci închegarea noastră numai aşa va fi statornică, dacă se va face în numele muncii. — Vine iarna! In multe părţi cursurile pentru analfabeţi vor putea fi redeschise. Azi sântem liberi. Putem pornì la muncă dar, căci numai în numele ei vom putea la rândul nostru şì cere. — In primul rând noi sântem chemaţi să facem din România o *Românie mare* înlăuntru şi în afară. *S. Oprean.*

Vin Dorobanţii

Trupele româneşti sunt la Haşfalău şi înaintează pe Târnavă în jos.

Ziua de bucurie la Paris

Armistiţiu! — O mare de drapeluri. — Cântecul naţional: Marsilieza. — Mulţimea pe bulevarde. — La operă. — Aerul distins al sărbării parisiene.

Corespondentul din Paris al unui ziar elveţian descrie impresiunea făcută de ştirea armistiţiului asupra locuitorilor din capitala Franţei.

Ziua de 11 Noemvrie 1918, — scrie corespondentul, — va strălucì în calendarul internaţional ca sărbătoare a liberării popoarelor. Trebue să trăeşti într'o ţară purtătoare de răsboi, ca să poţi înţelege bucuria cuprinsă în vorbele: *Am legat armistiţiul!*

Pe fronturi — mirare — ziua aceasta importantă a trecut destul de linişţită. Numai aviatorii s'au dovedit mai sgomotoşi, şi în veselia momentului şi-au descărcat granatele de luminat.

Vestea armistiţiului a fost salutată în Paris cu lovituri de tun şi tras de clopote. In timp de două ceasuri s'au împodobit cu drapele toate clădirile. In câteva clipe magazinele şi-au desfăcut toate flamurile, fără deosebire ca erau franceze sau engleze, americane, italiene, române, belgiene sau sârbeşti.

Pe toate casele Parisului fâlfâiau steagurile în vântul de Noemvrie. Numai steaguri ruseşti nu s'au arborat. Nu erà birjà, nu erà nici un fel de trăsură fără drapel. Bucuria luceà pe toate feţele, mulţumirea se rosteà din toată vorba şi din toată mişcarea. Căci ce s'ar fi ales de Franţa fără aliaţii săi de astăzi!

Intocmai ca în primele zile ale mobilizării, massele uriaşe curgeau pe strazi în sunetele Marsiliezei.

Trei zile au durat festivităţile, fără nici o intervenire sau poruncă oficială.

Erau foarte mişcătoare scenele, cum muncitorii, bărbaţi şi femei, răniţi şi invalizi, băeţi şi fete, sărbatoreau pe soldaţii americani, mulţumind aproape fiecăruia pentru ajutorul adus.

Pe o bancă şedeau doi soldaţi orbi. Feţele lor asemenea înotau în bucurie. Sara aceasta din Noemvrie s'a schimbat în sărbătoarea învierii. Ca fulgerul s'au înălţat porţile de triumf, pe bulevarde şi străzi sclipeau lămpile cu flori, transparentele, ghirlandele electrice: Parisul erà atât de luminat, cum n'a mai fost niciodată de patru ani şi jumătate. «A revenit viaţa!» — ziceà poporul, arătând podoaba Parisului în faţa copilaşilor, cari acum o zăreau mai întâi în viaţa lor.

De pe balconul operei cântăreţul *Chenal* intonează *Le jour de gloire est arrivé* din Marsilieză, în teatre se întrerup reprezentaţiile, în cafenele şi restaurante mişcare ca în timp de pace, în zile extraordinare.

Şi, cu toate acestea, Parisul şi-a păstrat aerul distins chiar şi în clipele cele mai calde ale sărbătorilor. *Cu nici o vorbă n'a atins duşmanul*, nici un cuvânt de rău nu s'a grăit despre germani, nici chiar în izbucnirea cea mai puternică a însufleţirii pentru biruinţa dobândită; dimpotrivă, fiecare ştià să respecteze energia, cu care soldatul german şi-a apărat ţara până în ultimul moment. Fiecare s'a bucurat de învingerea ideii republicane.

Vechiul Paris şi-a reluat veselia.

Integritatea...

Nu se recunoaşte, din partea Inţelegerii, integritatea Ungariei

Dupăce tot se mai vorbeşte la Budapesta de integritatea Ungariei, eată ce li se telegrafiază dela Praga gazetelor budapestane:

La dorinţa ministrului **Benes**, se statoresc mai pe sus de orce îndoeală următoarele:

1. Mihail Károlyi a explicat condiţiile armistiţiului în mod **necorect şi falş.**

2. Armistiţiul n'a recunoscut integritatea Ungariei La tratative, Károlyi n'a fost primit ca reprezentant legal şi îndreptăţit al Ungariei.

3. Tratativele valabile şi obligătoare, cu raport la fosta Austro-Ungarie, s'au ţinut la Versailles.

4. Aliaţii au recunoscut statul ceh-slovac; **prin urmare integritatea teritorială a Ungariei a încetat după drept şi fapt.** Incolo, aliaţii n'au recunoscut până acum nici statul maghiar, şi nici guvernul maghiar.

*

Care va să zică, integritatea Ungariei mai poate să fie obiect de discuţie ziaristică cel mult în gazetele — umoristice.

Omagiul doamnelor române Reginei noastre Maria

Exprimăm omagiile noastre respectuoase şi adânca noastră admiraţie M. Sale Reginei Maria, suverana tuturor Românilor.

(ss) *Femeile române din Transilvania, Bănat şi Ţara ungurească.*

In pragul României Mari

Organul de publicitate al saşilor, ziarul sighişorean *Schässburger Zeitung*, a publicat în ajunul adunării naţionale dela Alba-Iulia un bine întemeiat articol, datorit d-lui Enric *Fabritius*, judecător i. r.

Articolul, apărut sub titlul «In pragul României Mari», este scris cu o pricepere a năzuinţelor româneşti, nu prea obişnuită în presa compatrioţilor saşi.

D-l Fabritius a mai publicat articole de acelaş fel, şi ne place a constată, că părerile sale se depărtează cu totul de ideile desfăşurate de un Dr. C. Wolff, Neugeboren şi alţi mulţi fruntaşi săseşti, sprijinitori ai tuturor guvernelor de maghiarizare şi — pe vremuri — *potrivnici ai ori cărei apropieri între saşi şi nemaghiari.* (Se lăpădau — de frica maghiarilor, — până şi de fraţii lor germani din Bănat şi Ungaria).

In articolul său mai nou, după o introducere istorică, autorul urmează:

Intocmai cum românii ajung astăzi, prin conformaţiunile politicei externe, stăpâni ai ţării acesteia, tot aşa primiseră odată (la 1867) şi maghiarii domnia nestărmurită asupra Ungariei ca dar din mânile învingătorilor dela Königgrätz. După împărţirea imperiului habsburgic în două state neatârnătoare, s'a plăzmuit legea aceea mincinoasă despre «egala îndreptăţire a naţionalităţilor». In cinste şi omenie au colaborat părinţii noştri, saşi, la clădirea şi desvoltarea statului ungar, — ca să ajungă pe urmă jertfele credinţei falşe în dreptatea ungurească. Volume întregi s'ar scrie, când s'ar înşirà vraful de păcătuiri săvârşite de politica maghiarizării. (Se dau câteva interesante dovezi despre lipsa de încredere a ungurilor chiar şi faţă de funcţionarii saşi, trataţi de «megbizhatatlan»).

Astfel — continuă articolul — păzitorii legii au devenit dărâmătorii acestui stat. Din 63 de comitate vor trece 26 la regatul României, 19 la ceho-slovaci, altele la sârbi, ucraini şi germani austriaci, — ungurilor le mai rămân opt, cu capitala Budapesta (Ofenpest). Mâne, în 1 Decemvrie, o sută de mii de români, reprezentanţi al tuturor plaiurilor locuite de români, se vor întrunì în valea Murăşului la Alba-Iulia. Reşedinţa principilor ardeleni, bătrânul Bălgrad va fi martorul înălţării ce sgudue adâncuri sufleteşti într'un popor plin de viaţă şi deşteptat la glas de libertate. In faţa tribunalului istoriei, românii, — cu gândul înţelept că trebue să-şi asigure pentru toate veacurile dreptul naţionalităţii lor, — se desfac de Ungaria. Ardealul, şesul până la Tisa şi Dunăre stau de mâne încolo sub imperiul român. Pe clasicul pământ dela Apulum, oraşul lui Traian, unde legiunea XIII Gemina şi-a ridicat altarele de jertfă, pe locul unde au sângerat eroii libertăţii Horia, Cloşca şi Crişan, naţiunea română îş proclamă suveranitatea... Ceasuri întregi va durà mersul românilor prin poarta lui Mihai Vodă Viteazul spre câmpia libertăţii... Visul unui mare viitor, unirea tuturor românilor, din toate locurile unde răsună accentele româneşti, într'o patrie comună, se înfăptueşte în ziua de 1 Decemvrie 1918.

---

† Petru I. Comşa
Un mare binefăcător săliştean

Departe de membrii preaiubiţi ai familiei sale, într'o cameră de sanator din Cluj, a decedat vrednicul fruntaş săliştean *Petruţ Comşa*, în 10/23 Noemvrie 1918.

Osemintele răposatului sânt aduse în comuna sa natală Săliste şi aşezate în 21 Noemvrie v. în cripta familiară, din cimiterul bisericii mari.

Petru I. Comşa, dăruit de Dumnezeu c'o minte ageră, cu talent deosebit în ale comerţului, numai cu cele 4 clase gimnaziale şi curs comercial, prin o pătrundere şi înţelegere firească a ocupaţiunii sale, izbuteşte să stee alături de cei mai mari şi mai iscuşiţi comercianţi străini şi să fie un *organizator al comerţului românesc.* In neţărmurita lui dragoste, faţă de această propăşire românească, nu numai că a pus multor ţărani marfa trebuincioasă la dispoziţie, dintre cari astăzi cei mai mulţi au ajuns la stări frumoase materiale, dar le da cele mai amănunţite sfaturi, le arată ţinutul şi locul unde să se aşeze, pătrunzând astfel în toate părţite şi laturile Ardealului.

In viaţa noastră locală, publică şi naţională, familia răposatului a fost totdeauna la locul ei. N'a fost chestie naţională, la care *Petru I. Comşa* să nu contribue cu obolul său. Un viu interes purta chestiunilor bisericeşti şi şcolare. Credincios creşterii evlavioase, se simţea de tot fericit în casa Domnului. Nu era nici un praznic mai mare, ca să nu alerge la rugă şi închinare.

In urma stăruinţelor de muncă creştinească, Dumnezeu îl dăruieşte c'o mare avere. Nu se lasă însă ispitit şi orbit de strălucirea visteriilor, pentru a se îngâmfa şi mândri, ci rămâne statornic unei modestii rare în toată purtarea sa. Avea o deosebită dragoste faţă de pătura ţărănească, în mijlocul căreia se simţea bine şi cu care nu numai prin portul la care a ţinut cu atât-a sfinţenie, a întreţinut cele mai strânse legături, ci şi prin cultivarea neîntreruptă a bunelor obiceiuri patriarhale.

Când ar fi fost în drept să trăiască şi el zile senine, bucurându-se de roada muncii sale, atunci au venit asupra lui zilele suferinţelor, care i-au întunecat sufletul şi i-au istovit trupul. A aşteptat fericirea, pe care n'o putea găsi în lumea aceasta. Acum după moarte îl putem însă numi fericit, căci şi a împlinit cu prisos datorinţa de creştin şi român prin însemnata fundaţiune de *100,000* (una sută de mii) coroane.

Părintele protopop *Dr. Ioan Lupaş*, după o introducere clasică, întemeiată pe cuvintele înţeleptului *Sirah «că nimenea nu se poate numi fericit înainte de moarte»*, scoate la iveală toate însuşirile sufleteşti ale adormitului în Domnul, în *măestrul său cuvânt funebru.* De încheere aminteşte frumoasa şi cea mai mare donaţiune până acum în comuna noastră, de *100,000* (*una suta mii*) coroane, care o a lăsat ca fundaţiune specială în administrarea organelor protopresbiterale, precum şi alte 10 000 (zece mii) coroane, spre a se împărţi instituţiunilor bisericeşti şcolare şi la toate societăţile din localitate, fiecăreia câte 1000 cor. Deasemeni, în locul obicinuitei iertări, s'a dăruit din partea familiei pentru a se împărţi ca daruri de crăciun copiilor săraci 200 cor. Tot spre acest scop dăruieşte în loc de cunună: «Cassa de păstrare», ca o pioasă amintire a preavrednicului membru în direcţiune şi mare sprijinitor al institutului 200 cor. Văd. Maria P. Comşa 200 cor. Ionel şi Silvia Comsa 200 cor., Caius şi Maria Bredicean 200 cor. Iosif şi Sabina Popescu 200 cor., iar vechiul şi bunul prieten, notarul penzionat Nicolae Henţu, 50 cor.

Inmormântarea a fost una dintre cele mai rare şi mai frumoase. Slugesc 7 preoţi. Corul învăţătoresc şi al tinerilor din localitate şi jur, de prezent bine înjghebat, sub conducerea învăţ. Miha, cântă duioasele cântări de îngropare şi răspunsurile funebrale c'o armonie impunătoare. Popor mult dimpreună cu intelectualii din loc şi jur, precum societăţile toate, garda naţională în frunte cu steagurile lor, în fel neobişnuit înalţă trista serbare de despărţire veşnică.

Numele răposatului va rămânea pururea viu, în viaţa bisericii noastre şi-a diferitelor societăţi. Sufletul desfăcut din cătuşele trupului istovit înalţă-l, Doamne, spre măririle Tale «ca pentru cele ce s'a ostenit în lumea aceasta, să ia multă plată în lăraşurile sfinţilor tăi». *I. Popa.*

Glasuri de presă

Măreaţa adunare dela Alba-Iulia este salutată de *Drapelul* şi prin următoarele rânduri înţelepte:

Suntem datori în aceste zile mari să ne gândim şi la concetăţenii noştri de altă limbă şi lege, cari de aici înainte vor fi chemaţi să împartă cu noi binele şi răul.

In aceste momente suntem datori a câştigà deplina încredere a acestor concetăţeni ai noştri, cari privesc astăzi la noi cu teamă şi nedumerire. Chemaţi suntem să le dovedim prin fapte, că n'au de ce se teme de noi, pentrucă libertatea noastră n'are să însemne pentru ei sclăvie, ci din contră libertate, ca şi pentru noi. Acum avem să le dovedim că libertatea noastră este o garanţie potenţată a libertăţii lor.

Adevărat, că noi veacuri dearândul am suferit oprimaţi şi lipsiţi de aproape toate condiţiile de viaţă proprie, consideraţi numai ca material bun pentru a îngrădì, întărì şi îngrăşà pe acei ce ne oprimau. *Departe are însă să fie de noi gândul a răspunde cu dinte pentru dinte* şi ochi pentru ochi. Din contră avem să dovedim prin fapte cât de netemeinică a fost politica lor, care se temea de libertatea noastră, renunţând de multeori chiar la libertatea lor proprie, numai ca să nu avem nici noi parte de libertate.

Noi ştim ce soarte amară este a fi împilat şi oprimat, dar vedem şi aceea că prin oprimare şi împilare nu se zideşte, ci se distruge posesiunea. N'are deci să ne mai conducă ura şi răzbunarea în faptele noastre. Datori suntem faţă de noi înşine să aruncăm vălul uitării asupra trecutului, şi atunci când suntem chemaţi la o viaţă nouă să ducem dimpreună cu noi la această viaţă nouă şi pe concetăţenii noştri de altă limbă şi lege, ca bucurându-se ei de drepturile noastre cu noi împreună, să se bucure totodată şi de drepturile lor egale cu ale noastre.

Pentru orfanii preotului împuşcat

La colecta deschisă cu gând de a veni în ajutorul celor şapte orfani nevrâstnici şi a văduvei preotului *Ioan Opriş*, fost paroh al Cristişului şi membru al sfatului naţional român din Turda, au contribuit:

1.	George Medean, Ceanul-mare	50·—
2.	Iovian Murăşian, protop. Turda	100·—
3.	Dr. Iuliu Popescu, adv. Turda	50·—
4.	Ignat Borza, proprietar, Turda	40·—
5.	Nicolae P. Raţiu, v. prot., Turda	40·—
6.	Dr. Valer Moldovan, adv. Turda	100·—
7.	Báró Horváth Béla, Copand	30·—
8.	Emil Petricaş, Turda	200·—
9.	Dr. Vasile Murăşian medic, Turda	50·—
10.	Ioan Mesaroş, Turda	20·—
11.	Gavriil Pop, protopop, Luna	20·—
12.	Alexandru Chicinaş, locot. Turda	10·—
13.	D. Muntean, notar, Ofenbaia	20·—
14.	Ioan Pescar, librar, Turda	15·—
15.	Simion Reteşan, subloc. Luna	10·—
16.	Ioan Murăşian, Turda	20·—
17.	Lipovits Ferencz, Turda	5·—
18.	Maria Văduţ, Turda	6·—
19.	«Agrieşana», Turda	100·—
20	Vincenţiu Murăşian, par. Agârbici	100·—
21.	Demetru Pop, notar, Câmpeni	20·—
22.	George Popescu dir. de bancă Turda	50·—
23.	Dr. Augustin Raţiu, adv. Turda	20·—
24	Cementgyár, r. t.	200·—
25.	Tordai Erzsébet nőegylet	100·—
26.	Sörgyár r. t.	200·—
27.	Lazar Simion	200·—
28.	Cor. N. Sabău, loc. Lupşa	25·—
29	Burgner, paroh, Tritin	60·—
30.	Nicolae Tăuţan subloc	30·—
31.	Al. Pop, Ernut	10·—
32.	Vidrighin, contab. Pesta	10·—
33.	Reuniunea femeilor rom. Turda	150·—
34.	Ioan Leoca, Sâmbotelec	20·—
35.	Ilie Leoca, Sâmbotelec	10·—
36.	Simion Leoca, Sâmbotelec	10·—
37.	Dr. Nicodim Cristea, cat. Cluj	10·—
38	Petru Şeulean, paroh, Miheş	10·—
39.	Romul Gomboş, paroh, Sălciua de jos, pentru: Virgil, Titu, Tanti	40·—
40.	Gavriil Todoruţ, paroh, Botene	20·—

S'a depus la «Lumina», suma: 2,181·—

Turda, 5 Decemvrie 1818.

J. Murăşianu.
protopop.

Oferte se mai primesc la redacţia ziarului nostru.

Induraţi-vă spre săracii noştri.

«Mila dată săracilor, te curăţă de păcate, îţi câştigă îndurare şi viaţă veşnică»*)

Este al 18-lea an, de când Reuniunea noastră, cu spriginul binevoitor al obstei, îndeplineşte una din datorinţele omeneşti creştineşti de cea mai mare importanţă. Ea adecă, în preajma sărbătorilor Nasterii Domnului, adună de la cei cu dare de mână, ear darurile le împarte între săracii noştri. Cumplita iarnă, cu toate mizeriile ei, s'a încuibat demultişor între noi, fără a ţinea seamă, că cei mai mulţi, lipsiţi sânt până şi de îmbrăcămintea, ce să de-a căldură sufletului şi corpului obosit şi chinuit de neajunsurile, pricinuite de înfricoşatul răsboiu.

Pentruca Reuniuea să-şi poată împlini şi acum această datorinţă, ce şi-a impus de bunăvoie, şi să poată îmbia fraţilor şi surorilor lipsite câte un ajutor âct de neînsemnat, îndrăsnim a ne ruga de toţi cei binecuvântaţi de Dumezeu să binevoiască a ne da fie ajutoare băneşti, fie alimente, poame, vesminte, albituri, încălţăminte, ce le vom împărţi între cei lipsiţi (învăţăcei meseriaşi, şcolari şi văduve lipsite.)

Lacrimile vărsate de săracii noştri servească drept cea mai înaltă răsplată pentru toţi aceia, care ne fac posibilă împlinirea acestei datorinţe bine plăcute şi oamenilor şi lui Dumnezeu.

Sibiu, 7 Decemvrie n. 1918.

Comitetul «Reuniunii sodalilor români din Sibiu».

Vic. Tordăşianu
prezident.

Ştefan Duca
notar.

Ştirile zilei

Rectificare. Din greşală s'a omis în numărul trecut al ziarului nostru numele dlui Vasile Goldiş din lista Consiliului dirigent. Dl V. Goldiş face parte din cabinetul român, şi anume la instrucţiunea publică şi naţionalităţi.

*

Conferenţa păcii. Ştiri dela Paris constată, că nu este nici o pedecă pentru a semnà preliminariile de pace în cursul lunei lui Decemvrie.

*

Titluri desfiinţate. Adunarea naţională din Praga a votat legea, prin care se desfiinţează toate titlurile nobiliare şi decoraţiile. Foştii mobili sânt opriţi de a mai întrebuinţa atributele lor alăturea numelor.

*

Moartea unui mare scriitor. Din Paris se vesteşte moartea poetului şi dramaturgului francez *Edmond Rostand*, în etate de 54 de ani. Rostand este autorul dramelor celebre: Cyrano de Bergerac, Puiul de vultur (L'aiglon), şi Chanteclaire. Moartea lui deşteaptă păreri de rău nu numai în Franţa, ci în toată lumea cultă.

*

Din Alsaţia şi Lorena. Instrucţiunea publică în provinciile franceze reocupate se va face în conformitate cu legile Franţiei. Intreg corpul învăţătoresc german (care de alt fel declarase unui bărbat de-ai noştri români, că: «*Noi* — învăţătorii nemţi din aceste provincii — *muncim în vânt pentru gloria imperiului german*») are să fie înlăturat, şi înlocuit cu francezi, mai ales cu oameni din partea locului.

*

† Ioan Muntean. Despre moartea legionarului, împuşcat de unguri, primim următorul anunţ de doliu: Cu adâncă durere aducem la cunoştinţă tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor, că iubitul nostru fiu, frate şi nepot *Ioan Muntean*, absolvent de teologie şi student în drepturi, a murit moarte de erou luptând ca legionar pentru binele şi goria României mari, Vineri, în 6 Decemvrie n. 1918, la orele 4 dimineaţa, în etate de 24 de ani. Inmormântarea va fi Duminecă, în 8 Decemvrie st. n. 1918, la 1 oră p. m., în cimitrul bisericii din Poiana-Sibiului. Dee Dumnezeu ca aceasta să fie cea din urmă jertfă de sânge a neamului nostru.

Poiana-Sibiului, la 6 Decemvrie n. 1918. Ioan Muntean şi soţia Maria, părinţi. — Nicolae, Ilie, George, Maria, Firuţa şi Lenuţa, fraţi şi surori. — George Vlad, Ioan Vlad, Dr Petru Vlad, George Bărbat, Ioan Dăncilă, Nicolae Muntean şi Dumitru Muntean, unchi. — Elena Bărbat, Ana Dăncilă, Firuţa Vlad, Elena Fântână, Ana Maneguţ, Salomie Georgescu şi Chiva Bozdog, mătuşe.

*

*) Inscripţia icoanei Maicii Domnului, ce atârnă deasupra lădiţii cu crucerii săracilor din localul Reuniunii.

La Berlin! Se anunţă din capitala germană: Francezii intraţi în Strassburg şi Metz speră ca în două săptămâni să-şi facă intrarea în Berlin.

*

Refugiaţi la Budapesta. Au sosit la Budapesta cam o sută de mii de refugiaţi din provincie. In considerare că prin aceasta se primejdueşte alimentaţia oraşului, s'au luat măsuri ca refugiaţii pe cât se poate să fie transportaţi acasă, cu atât mai vârtos că locurile ocupate nu sânt periclitate prin nimic.

*

Declaraţiuni. Ziarul *Az Est* pubică următoarele declaraţiuni făcute unui raportor al său din partea dlui Dr. Ştefan C. Pop: In Ardeal se împart foi volante în contra românilor. Aceasta îngreunează primirea fără turburări a imperiului. Noi avem să deportăm în România pe răspânditorii acestor manifeste. Ştim că sârbii au internat conducători de-ai românilor. Am cerut lămuriri dela comandanţii sârbi.

*

D'ale domnilor notari. Poporul, în mai multe comune româneşti şi a ţinut de datorie, după întoarcerea dela răsboi a soldaţilor duşi din sat, să înlăture dela posturi pe toţi notarii (români şi neromâni) cari au săvârşit *nedreptăţi la împărţirea ajutoarelor de răsboi.*

Când, mai deunăzi, am descoperit în Telegraful Român o părticică din aceste nedreptăţiri şi când era la ordinea zilei a izbì în tot ce-i românesc, un domn, Arpád Mihály, ne-a înjurat în foaia ungurească sibiană, cu adaosul că ne face proces de presă.

*

Tărâţe pentru nutreţ. Proprietarii de vaci de muls, de porci etc. se fac prin aceasta atenţi, că comisiunea comitatensă pentru nutreţ dă asemnări de nutreţ (tărâţe) zilnic între orele 9—1 a. m. în casa comitatensă din Sibiu (strada Şaguna.)

*

Pentru copiii legionarului român. La fondul acesta de ajutorare au mai dat:

1.	Comerc. de anticităţi I. Candrea	K 10
2.	Comerc. Demetriu Popovici	„ 10
3.	Văd. de comerc. E. Bugarsky	„ 10
4.	Văd. de comerc. Elena Nadasdy	„ 10
5.	Sublocot. auditor Dr. Eugen Piso	„ 50
6.	Sublocot. Adrian Iacob	„ 6
7.	Mai mulţi entusiaşti, la colecta d-nei Eugenia Tordăşianu, în călătoria spre Alba Iulia	„ 100

Sau în total K 196.—

Contribuirile de până aici Cor. 1058.—

Bravi români! Dăruiţi din avutul vostru pentru copiii legionarului român. Daruri primeşte exactorul consistorial *Victor Tordăşianu.*

Reuniunea română de muzică din Sibiu

Convocare

Deorece la adunarea gererală convocată pe ziua de 7 Decemvrie a. c. nu s'au prezentat membrii în numărul cerut de statutele reuniunei, prin aceasta în temeiul § lui 19 din statute convoc din nou

adunarea generală extraordinară,

pe Miercuri, în 28 Noemvrie (11 Decemvrie) a. c. la 4. ore după ameazi, anume în localul şcoalei centrale.

Sibiu, în 25 Noemvrie 1918.

Lazar Triteanu,
prezidentul reuniunii.

Cărţi şi reviste

Calendarul Arhidiecezan. A ieşit de sub tipar *Calendarul Arhidiecezan pe anul 1919.*

Cuprinde, ca şi cel din anul trcut, lucruri interesane de citit şi îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorioare, anecdote, glume, versuri.

Este împodobit cu *patru* chipuri ale bărbaţilor noştri răposaţi în vremea răsboiului.

De vânzare la *Librăria Arhidiecezană* în Sibiu Preţul: 2 cor. 50 fileri (şi porto 20 fil.) Ediţia cu *şematism* costă 4 coroane (şi porto 20 fil.) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc.

Poşta redacţiei

Dlui *I. P.* în *S.* Raportul, primit cu mulţumiri, se publică. La prilej vei binevoi a ne da unele deslușiri, dacă sânt de interes comun.

Nr. 11128 (290) 2—3

CONCURS

In scopul conferirei de stipendii şi ajutoare **pe anul 1919 din fundaţiunea «Andronic»:**

I. Pentru învăţăceii de orice meserie.

II Pentru sodalii, deveniţi atari în decursul anului 1918.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor şi au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condiţiuni:

Toţi petenţii la ajutoare şi stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaţilor.

2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinţilor;

3. Atestat familiar despre familia părinţilor concurentului ori, fiind el căsătorit despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câţi prunci minoreni sunt în familie, câţi cercetează şcoala şi câţi mai sunt la meserii.

Indreptăţiţi a petiţiona sânt numai Români ortodocşi născuţi în arhidieceza Transilvaniei.

In special au să dovedească:

I. Invăţăceii

a) că au împlinit anul al 12-lea al etăţii;

b) că au cercetat şcoala poporală ori altă şcoală superioară;

c) că au încheiat contractul cu măestrul şi că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat)

d) adeverinţă dela măestru despre sporul ce-l arată în măestrie, despre diligenţa şi purtarea morală; vidimată de catihetul sau parohul local.

Contractul trebue aclus la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

a) că au terminat anii de învăţăcel ceeace vor dovedi prin atestatul autorităţii industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67;

b) că au purtare bună şi fac spor mulţumitor, ceeace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adeverinţă dela măestru;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vreunei reuniuni de meseriaşi şi că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiţi.

III. Sodalii cari sunt în condiţiuni de a deveni măestrii

a) să aibă certificat dela măestru;

b) să fi lucrat cel puţin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, ceeace vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverinţe dela măestrii cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voieşte să se aşeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserica şi e creştin bun şi moral.

Dela toţi concurenţii se cere, ca cererile să fie scrise şi subscrise cu mâna proprie, adresate Consistorului arhidiecezan gr.-oriental din Sibiiu şi să le înainteze cel mult până la **31 Decemvrie 1918 st. v.**

Cererile neinstruite în regulă şi cele intrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, la 4 Noemvrie 1918.

Consistorul arhidiecezan.

A apărut şi se află de vânzare la Libraria arhidiecezană:

Despre caritatea creştinească.

Trei predici

de

Abatele **Metodiu Zavoral.**

Preţul: 30 fileri plus 10 fileri porto.

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

Nr. 607/1918 Prot. (282) 2—3

Concurs

Prin abzicerea învăţătorului Traian Mandocea, devenind vacant postul de învăţător la şcoala confesională ort. română din **Ighişdorful-românesc**, protopresbiteratul Agnitei, pentru întregirea aceluia se publică concurs cu termin de **30 de zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 880 cor. salar fundamental, plătibil în rate lunare anticipative prin repartiţie pe popor, restul se va cere dela P. Ven. Consistor.

2. Cuartir natural în edificiul şcoalei.

3. Relut de grădină 20 cor.

Invăţătorul ales e obligat a instruà elevii şcoalei de toate zilele şi de repetiţie, a cercetà cu elevii biserica în Dumineci şi sărbători şi a cântà cu ei la sf. liturghie. Ceice vor puteà formà cor cu tinerimea adultă, vor fi preferiţi şi deosebit remuneraţi.

Doritorii de a ocupà acest post să-şi aştearnă rugările însoţite de documentele cerute de legile în vigoare, oficiului protopresbiteral în Agnita în terminul sus indicat şi să se prezinte în biserică spre a face cunoştinţă cu poporul şi a-şi arătà destoinicia în cântări şi tipic.

Agnita, la 31 Octomvrie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Agnita, în înţelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean,
protopop.

De vânzare

Un rând de haine bărbăteşti de salon sânt de vânzare la:

Salamon

2—3 (293) **Sibiu, Strada Reisper Nr. 26.**

In editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut

Manual de cântări bisericeşti

sau

Octoihul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utreniei şi a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Catavasiile, Irmoasele, Svetilnele ş. a.

Se află în depozit spre vânzare la „Libraria Arhidiecezană".

Preţul unui exemplar:

Legătură simplă **Cor. 5·50** plus porto postal recomandat **70 fileri.** — Legătură imitaţie de piele **Cor. 7·50**, plus porto postal recomandat **70 fileri.**

Revânzătorilor li se dă 10% rabat.

„Biblioteca Şaguna"

Redactată de **Dr. I. Lupaş**, Sălişte.

Nr. 16—36.

Mângâiaţi poporul!

Cuvântări bisericeşti

de

Dr. Ioan Lupaş

şi alţi preoţi din protopopiatul Săliştei.

Se află de vânzare la **Libraria Arhidiecezană** în **Sibiiu-Nagyszeben.**

Preţul unui exemplar: Broşat cor. 2·50, legat cor. 3·—, porto 20 fileri.

La Libraria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca şcolarilor.

îngrijită de **V. Stan,** profesor.

Nr. 1. Legende, de S. Fl. Marian.
„ 2. Epuisat.
„ 3. Balade populare, de V. Alecsandri.
„ 4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
„ 5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
„ 6. Prihorul.
„ 7. Impăratul Rogojină.
„ 8. In noaptea sfântă.
„ 9. Ţara pomilor.
„ 10. Luptele lui Traian cu Dacii, după A. Vlăhuţă.
„ 11. In Nazaret.
„ 12. De Crăciun.

Preţul: de fiecare număr **10 fil.** plus porto postal recomandat 40 fil.

La «Libraria arhidiecezană» din Sibiiu—Nagyszeben se află de vânzare

Brazde în ogorul lui Hristos

de

Dr. Ştefan Cioroianu.

Preţul unui exemplar **6 Coroane,** plus porto postal recomandat 1 Cor.

A apărut şi se află de vânzare la **Libraria Arhidiecezană,** din Sibiiu-Nagyszeben.

Adolf Harnack.

Monahismul,

idealurile şi istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comşa.

Preţul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 15 fil.

In editura «Librariei arhidiecezane» din Sibiu—Nagyszeben a apărut şi se află de vânzare

Apostolul

care cuprinde

Faptele şi epistolele Sfinţilor Apostoli.

Tipărit în zilele Preaînălţatului Impărat şi Rege **Carol al IV-lea,** cu binecuvântarea Inalt Preasfinţitului Domn **Vasilie,** Arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania şi Mitropolit al Românilor de religiunea greco-orientală din Ungaria şi Transilvania, consilier intim de stat al Maiestăţii Sale ces. şi reg.

Preţul unui exemplar:

Legătură simplă **K 15·—,** plus porto postal K 3·—
Legătură imitaţie de piele **K 20·—,** plus porto postal K 3·—.

Revânzătorilor li se dă 10% rabat.

La «Libraria Arhidiecezană» în Sibiiu—Nagyszeben, se află de vânzare

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Puşcariu,
Dr. E. Miron Cristea şi Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustraţiuni şi 3 facsimile.

Preţul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.

La «Libraria Arhidiecezană» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare

Dr. Petru Şpan

conferenţă cetită la congresul învăţătorilor gr.-or. români din Biharia

de

Nicolae Regman.

Preţul: **30 fil.** plus porto postal **6 fil.**

A apărut şi se găseşte de vânzare la **Libraria Arhidiecezană** în Sibiu-Nagyszeben:

Calendarul arhidiecezan

pe anul 1919

şi cuprinde o bogată materie de citit, din care amintim următoarele: Nu scapi de ce ţi-i scris. *Versuri de astăzi:* Scrisoare din Italia. De trei zile. Mort. Departe. De-acasă. Ce mai e pe acasă? Cătăneşti. *Vorba românului,* zicători din popor. Cum să citim? *Din scrierile celor dispăruţi:* Rugămintea din urmă. Mama răniţilor. Bunica. «Târţa-pârţa». *Eroii nu mor:* Sublocotenentul Nicolae Brote. Medicul Dr. Nicolae Aron. Sorin Barcianu. *Snoave şi istorioare:* Faraonul bucătar. Fata de om bogat şi bobul de mazere. Impărat şi derviş. Un cârciumar de altădată. Cu musca pe căciulă. Primejdioasă treabă. Slujba de noapte. *Pentru economi:* Să învăţăm dela străini. Clădirea grajdurilor. Grijiţi de galiţe. Patlagele (paradaise). Cum se păstrează cartofii. Culesul de poame. Poamele vermenoase. *Fel de fel:* Vremea d'apoi. Băile de soare. Oftica sau tuberculoza. Banii răspândesc boale. Obicei rău. Ingrijirea nervilor. Despre lunatici. Călătoriile pe jos. Alcoolul şi răsboiul. Apăsat de grija milioanelor. Cătră mame. Copilul nu trebue legănat. Turnul despărţeniei. «Sărut mâna!». Oţet bun de casă. Păstrarea merelor. Poruncile căsătoriei. *Scântei.*

Calendarul arhidiecezan pe 1919 este împodobit şi cu patru ilustraţii: George Coşbuc, Sublocotenentul Nicolae Brote, Dr. Nicolae Aron şi Sorin Barcianu. — In celelalte părţi ale Calendarului sunt: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii, Casele domnitoare, tarifele nouă de poştă şi de timbre, însemnarea târgurilor, aranjate după *alfabet* şi *luni.* Extras din catalogul librariei arhidiecezane despre depositul de cărţi bisericeşti, şcolare, regulamente, blanchete şi icoane.

Calendarul s'a tipărit în două ediţii: o ediţie cu «Şematismul» bisericii ort. rom. din Ungaria şi Transilvania, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, cateheţi şi învăţători, şi o altă ediţie, poporală, *fără şematism.*

Şematismul se vinde şi în broşură separată, cu 1 Cor., plus portopostal 20 fil.

Atât librariilor, cât şi particularilor, pentru desfacere peste 10 exempl. se dă rabat.

Preţul: { Ediţia cu Şematism **4 Coroane** plus portopostal **20 fileri.**
„ fără „ **2 Cor. 50 fil.** „ „ **20** „

: : : Cu trimitere recomandată portopostal 40 fileri. : : :

Redactor responsabil Dr. Nicolae Regman.

Editura şi tiparul tipografiei arhidiecezane.